

Katarzyna Wejman
UAM w Poznaniu

Deleuze – Powtórzenie – Kino
[résumé]

Celem mojego referatu jest wyeksplikowanie powtórzenia jako jednej z najważniejszych kategorii Deleuzjańskiego projektu genealogicznego oraz , poprzez potraktowanie kina jako eksperymentalnej przestrzeni kreacji, uchwycenie jego twórczej mocy w montażu.

Gilles Deleuze wykraczając poza metafizykę Zachodu ponawia i problematyzuje kwestię powtórzenia. Widzi powtórzenie nie tyle jako zaprzeczenie zwykłego powielania ale, wraz z różnicą, jako warunek możliwości realnych, jednostkowych zdarzeń. W przeciwieństwie do Derridiańskiej iterowalności Deleuze w pojęciu powtórzenia i różnicy (poziom wirtualności) poszukuje racji dostatecznej indywidualnych zjawisk. Twórcza moc powtórzenia jest związana z ciągłymi przekształceniami serii powtórzeń, które nieustannie przekraczają to, co powtórzone. Każde powielone zdarzenie nosi w sobie różnice, stając się przez to kolejnym początkiem.

Montaż jako kompozycja ruchomych obrazów, zestawia je w różnorodnych relacjach, tworzących wciąż zmieniającą się Całość, gdzie powtórzenie i różnica w zmiennym rytmie kreują zdarzenia filmowe. Na wybranych przykładach porównam trzy wyróżnione przez Deleuze'a tendencje montażowe. Szkoła amerykańska pojmuje film jako organizm, zespół zróżnicowanych części, które funkcjonują w naprzemiennym montażu. Szkoła francuska traktuje momenty filmu jako część powielającego się mechanicznego procesu. Bada geometryczne konfiguracje ruchów, nakłada je na siebie by uzyskać największą ich ilość. Niemiecka szkoła skupia się natomiast na witalności oraz intensywności, która sprawia, że ruch światła poprzez różne etapy migotania, lśnienia dąży do swej maksymalizacji.

W referacie będę się odwoływać przede wszystkim do *Różnicy i Powtórzenia, Kina, Logiki sensu* oraz wybranych innych tekstów Deleuze'a.